

Beschikking van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant

op de op 20 juni 2019 door ons ontvangen aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming van Stichting Mooiland voor de grootschalige energetische renovatie uitgevoerd aan woningen aan de IJzerkampen en Sint Janstraat, gelegen nabij de Sint Janstraat 6, 5391 AG te Nuland, in de gemeente 's-Hertogenbosch.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	3
Procedurele aspecten	4
Toetsing en overwegingen	5
1.1 Beschermingsregimes.....	5
1.2 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant.....	5
2.1 Aangevraagde activiteiten.....	6
2.2 Mogelijke effecten.....	6
2.3 Alternatievenafweging	6
2.4 Belang van de aanvraag.....	7
2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	7
2.6 Conclusie	9
Bijlage 1. Voorschriften	10
Bijlage 2. Locatie activiteiten	11

BESLUIT

1 Onderwerp

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant hebben op 20 juni 2019 van Stichting Mooiland een aanvraag ontvangen voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft een verzoek tot ontheffing voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van werkzaamheden in het kader van een grootschalige energetische renovatie, uitgevoerd aan woningen gelegen aan de IJzerkampen en Sint Janstraat te Nuland, in de gemeente 's-Hertogenbosch.

2 Besluit

Gelet op de bepalingen van de Wet natuurbescherming besluiten wij:

- I. aan Stichting Mooiland, Postbus 140, 5360 AC te Grave, ontheffing te verlenen op grond van artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.1, tweede lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - gierzwaluw (*Apus apus*);
 - artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);voor de periode tot 1 oktober 2024;
met de in bijlage 1 genoemde voorschriften, voor de werkzaamheden in het kader van een grootschalige energetische renovatie, uitgevoerd aan IJzerkampen 3 t/m 15 en Sint Janstraat 4 en 6, 17 t/m 23, 33, 3 t/m 15 en 16 t/m 22 te Nuland, in de gemeente 's-Hertogenbosch;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten, in de aanvraag en het activiteitenplan, voor zover deze betrekking heeft op de soorten, en bijlagen 1 en 2, deel uitmaken van het besluit.

Bijlage 1: voorschriften

Bijlage 2: locatie activiteiten

Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1)

's-Hertogenbosch, 30 oktober 2019

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
namens deze,

De heer J.A.J. Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 31 oktober 2019 tot en met 11 december 2019 6 weken **ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (0485) 729 189. Voor inzage in bijbehorende stukken dient een afspraak te worden gemaakt. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website www.brabant.nl/loket/vergunningen-meldingen-en-ontheffingen.

PROCEDURELE ASPECTEN

1 Aanvraag

Op 20 juni 2019 hebben wij van Stichting Mooiland een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. De aanvraag is op 2 oktober 2019 aangevuld. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag en bijlage 2. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/099138.

2 Bevoegd gezag

Omdat de activiteiten verricht worden in de provincie Noord-Brabant, zijn wij op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Indien aan de orde betrekken wij tevens gevolgen van de activiteiten voor de soorten buiten onze provinciegrens en buiten Nederland bij ons besluit.

3 Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

4 Ontvankelijkheid

Ten aanzien van de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing ingevolge de Wnb is vereist, hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

5 Overige regelgeving

Bij de beoordeling van onderhavige aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan derhalve aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

TOETSING EN OVERWEGINGEN

1 Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrictlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geeft de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle soorten geldt in alle gevallen de algemene zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.2 Verordening natuurbescherming Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben op basis van artikel 3.3, tweede lid, 3.8, tweede lid, en 3.10, tweede lid, van de Wnb, door middel van de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant, aanvullende kaders vastgesteld. Voor bepaalde activiteiten en soorten is een vrijstelling opgenomen.

2 Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen renovatiewerkzaamheden, aan onder andere daken en spouwmuren, ten behoeve van energetische verbeteringen aan verscheidene woningen binnen complex 3420, namelijk IJzerkampen 3 t/m 15 en Sint Janstraat 4 en 6, 17 t/m 23, 33, 3 t/m 15 en 16 t/m 22 te Nuland. Een uitgebreide omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Mogelijke effecten

Op de initiatieflocatie zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Verder zijn zeven nestplaatsen van de gierzwaluw aangetroffen. De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten de aangetroffen zomer- en paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd of vernield. Door het uitvoeren van de werkzaamheden wordt tevens één van de zeven nesten van de gierzwaluw beschadigd of vernietigd. Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb, respectievelijk artikel 3.1, tweede lid, van de Wnb.

De landelijke en lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is gunstig.

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw is gunstig; de lokale staat van instandhouding is ongunstig.

2.3 Alternatievenafweging

De voorgenomen energetische renovatie van de woningen is locatiegebonden, waardoor alternatieve locaties niet aan de orde zijn. De inrichting van de projectlocatie blijft onveranderd. Er is alleen sprake van bouwkundige aanpassingen ten gunste van het energieverbruik in de woningen.

De werkzaamheden zijn erop gericht om energielabel B te behalen. In de uitvoer van de werkzaamheden is gekozen voor de meest effectieve en efficiënte werkwijze. Andere werkwijzen waar de verblijven mogelijk bij zouden kunnen worden ontzien, behalen niet het gewenste resultaat. Een alternatief is om beoogde werkzaamheden inpandig uit te voeren. Dit zal echter leiden tot niet-proportionele bewonersoverlast. Bovendien zijn beschreven inpandige werkzaamheden niet afdoende ter oplossing voor de bestaande problematiek; door de werkzaamheden via de buitenzijde van de woningen uit te voeren, is het resultaat duurzamer en kwalitatief beter. De huidige beschreven ('buitenpandige') werkwijze is dan ook het meest geschikte alternatief. Tevens is 'niets doen' geen reëel alternatief, gezien de noodzaak van de uitvoering van het project op het gebied van volksgezondheid en klimaatbelangen.

In de planning van de werkzaamheden is optimaal rekening gehouden met de kwetsbare perioden van de soorten. De werkzaamheden worden zoveel mogelijk buiten de kwetsbare perioden uitgevoerd. Wanneer dat niet mogelijk is, worden de betreffende gebouwen buiten de kwetsbare perioden ongeschikt gemaakt en wordt voor tijdelijke mitigatie gezorgd.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.4 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van de belangen 'in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid' zoals genoemd in artikel 3.3, vierde lid, sub b, onder 1, van de Wnb, en 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten', zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, sub b, onder 3, van de Wnb.

De huidige staat van de woningen voldoet niet aan de eisen voor binnenklimaat, zoals beschreven in het Bouwbesluit 2012 (wat betreft isolatie en luchtverversingssystemen). Zonder beoogde renovatiewerkzaamheden krijgen de woningen vochtintreding via kozijnen, maar is er ook sprake van temperatuurverschillen, wat leidt tot condensatie, met schimmelvorming tot gevolg. Dit verslechtert het woonklimaat zodanig dat mensen gezondheidsklachten kunnen ondervinden. Vocht kan namelijk de ontwikkeling van schimmels, bacteriën en huisstofmijt bevorderen. Daarnaast bestaat bij een te vochtige omgeving het risico op het vrijkomen van formaldehyde. De aanwezigheid van schimmels, bacteriën, huisstofmijt en formaldehyde kunnen allergieën en ademhalingsstoornissen zoals astma, bronchitis en chronische neusverkoudheid veroorzaken. Door de werkzaamheden wordt het klimaat binnenshuis verbeterd, wat voor verbetering van de gezondheid zorgt.

Tevens is er sprake van achterstallig onderhoud aan het dak. Bij het niet uitvoeren van de werkzaamheden ontstaat het risico dat dakpannen en gevelpannen van het dak waaien en dakgoten verzakken, waardoor de openbare veiligheid in gevaar komt. Het uitvoeren van de werkzaamheden resulteert in een veiligere leefomgeving voor de bewoners en andere voorbijgangers.

Door de energetische renovatiewerkzaamheden wordt het gebruik van fossiele brandstof tot een minimum gereduceerd. De verduurzaming van de woningen levert een belangrijke bijdrage in de beperking van CO₂-uitstoot. Tevens worden door de isolatiewerkzaamheden de energielabels van de projectwoningen verhoogd naar gemiddeld energielabel B.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen voldoende onderbouwd zijn om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.5 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In de aanvraag, het activiteitenplan (hoofdstuk 4 en 6) en de aanvullende gegevens van 2 oktober 2019 is omschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen.

- De voor de soorten schadelijke werkzaamheden worden buiten de kwetsbare periode van betreffende soorten uitgevoerd.
- Ten behoeve van de te verwijderen nestlocatie van de gierzwaluw worden vijf inbouw-gierzwaluwkasten gerealiseerd in dezelfde woning als waar de huidige nesten zich bevinden; dit wordt gerealiseerd conform het Kennisdocument Gierzwaluw van BIJ12.
- Ten behoeve van tijdelijke mitigatie van het zomer- en paarverblijf (in totaal twee verblijfplaatsen) binnen complex 3420 zijn in totaal acht platte vleermuiskasten geplaatst in de nabije omgeving van de oorspronkelijke verblijfplaatsen (zie figuur 7 van het activiteitenplan). Hierbij zijn de volgende criteria in acht genomen:
 - Minimaal 3 meter hoogte;

- Buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
- Binnen een straal van 200 meter van de oorspronkelijke verblijven.
- Voorafgaand aan het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen (1 paarverblijf en 1 zomerverblijf) van de gewone dwergvleermuis vindt een controleronde plaats. Bij lokalisering van de exacte locatie van het paarverblijf, wordt deze ongeschikt gemaakt middels het plaatsen van exclusion flaps.
- De verblijfplaatsen van vleermuizen worden uiterlijk 1 november 2019 ongeschikt gemaakt middels het plaatsen van exclusion flaps. Mocht de planning niet meer kunnen worden gehaald (bijvoorbeeld door ongunstige weersomstandigheden), dan zullen de werkzaamheden (inclusief het ongeschikt maken) worden verplaatst naar medio april 2020.
- Het ongeschikt maken wordt gedaan onder begeleiding van een ecologisch deskundige, onder gunstige weersomstandigheden (temperatuur hoger dan 6°C, windkracht minder dan 5 Bft, maximale neerslag van motregen).
- Voorafgaand aan de start van de werkzaamheden, na het ongeschikt maken, wordt nogmaals een controleronde uitgevoerd met een batdetector, zodat de afwezigheid van de vleermuizen is gegarandeerd.
- In de uitvoer van de werkzaamheden wordt de werkwijze aangehouden die voor de aangetroffen soorten het minst verstorend is:
 - de werkzaamheden worden niet uitgevoerd vanaf/aan de zijdes van de woningen waar de tijdelijke vervangende kasten hangen;
 - er worden geen steigers gebruikt aan de zijdes van de woningen waar de tijdelijke vervangende kasten hangen;
 - in de uitvoering van de werkzaamheden is gekozen voor de werkwijze waarbij geen zware trillingen worden veroorzaakt die verstorend kunnen zijn voor de gewone dwergvleermuis.
- In de muren van de woningen waar de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis komen te vervallen, zullen per vervallen verblijfplaats (één zomer- en één paarverblijfplaats) minimaal vier permanente verblijfsvoorzieningen worden verwerkt (inbouwkast FAUNUS type FVM11 of FVM12, dan wel een Tichelaar inbouwkast, of vergelijkbaar conform Kennisdocument Gewone dwergvleermuis 2017 van BIJ12).

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen ter borging van/aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen.

- De permanente vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis dienen te voldoen aan het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12.
- De werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Indien extra verlichting nodig is, mag deze niet uitstralen op de verblijfplaatsen van de vleermuizen en dient gebruik te worden gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting.
- Uiterlijk een maand na plaatsing van de permanente verblijfplaatsen dient hiervan bewijs aangeleverd te worden in de vorm van een plattegrondtekening met daarop de locaties van de voorzieningen. Tevens dienen foto's aangeleverd te worden van de gerealiseerde permanente voorzieningen. De gevraagde stukken dienen te worden gezonden naar info@odbn.nl onder vermelding van het zaaknummer (Z/099138).

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw en de gewone dwergvleermuis niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

2.6 Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

BIJLAGE 1. VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, maar uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig invullen en op te sturen naar info@odbn.nl.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.

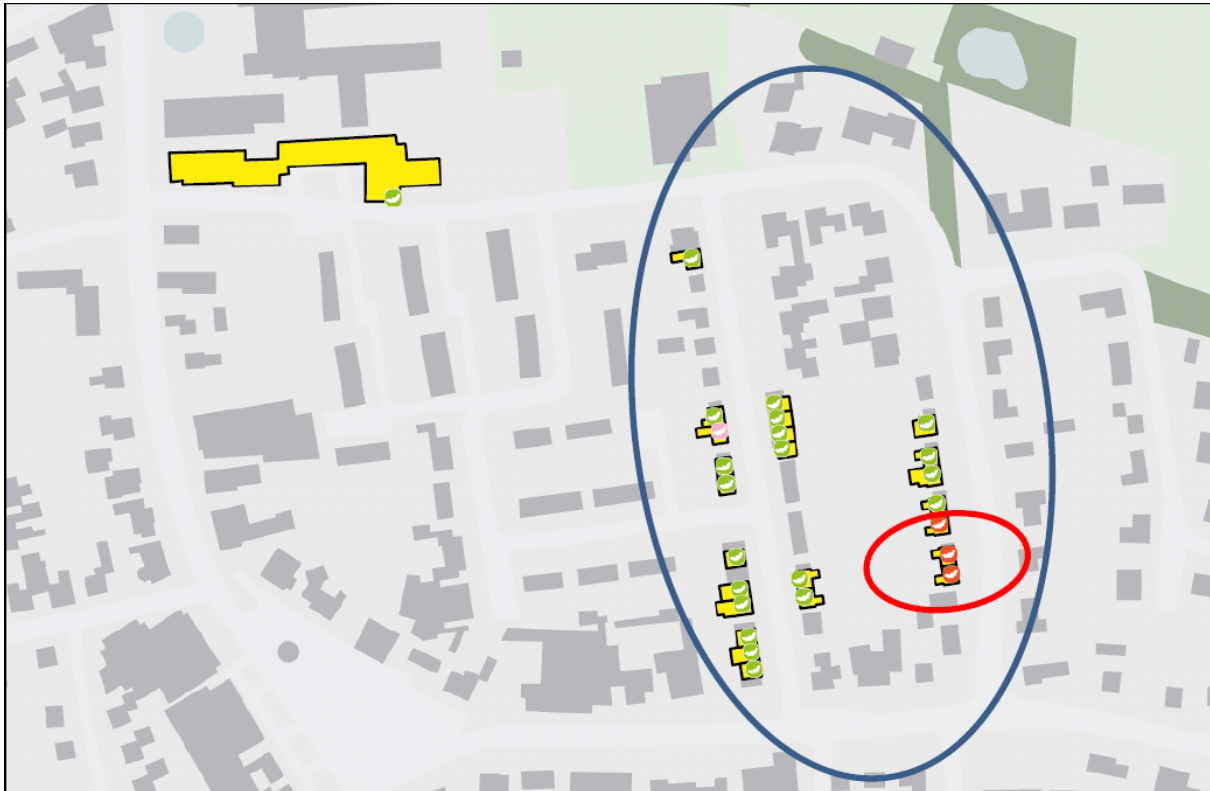
Specifieke voorschriften

5. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hiergenoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag, het activiteitenplan (hoofdstuk 4 en 6) en de aanvullende gegevens van 2 oktober 2019.
6. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
7. De permanente vervangende verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis dienen te voldoen aan de maatstaven uit het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis van BIJ12.
8. De werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden. Indien extra verlichting nodig is, mag deze niet uitstralen op de verblijfplaats van de vleermuizen en dient gebruik te worden gemaakt van vleermuisvriendelijke verlichting.
9. Uiterlijk een maand na plaatsing van de permanente verblijfplaatsen dient hiervan bewijs aangeleverd te worden in de vorm van een plattegrondtekening met daarop de locaties van de voorzieningen. Tevens dienen foto's aangeleverd te worden van de gerealiseerde permanente voorzieningen. De gevraagde stukken dienen te worden gezonden naar info@odbn.nl onder vermelding van het zaaknummer (Z/099138).
10. De activiteiten en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

BIJLAGE 2. LOCATIE ACTIVITEITEN

Figuur 1. Locaties tijdelijke vleermuiskasten (groen), ten opzichte van de onderzochte woningen (geel), binnen complex 3420. Van de onderzochte woningen worden bij slechts twee locaties de verblijfplaatsen aangetast, zie figuur 2.

Figuur 2. Overzicht van woningen waar verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn aangetroffen. Groen indiceert 'geen aangetroffen vleermuizen', roze indiceert één zomerverblijf en rood indiceert één paarverblijf (in dit geval zijn 3 woningen rood gekleurd omdat de exacte plek van het verblijf niet kon worden gelokaliseerd).

Figuur 3. Overzicht van woningen waar nesten van de gierzwaluw zijn aangetroffen (rood is woning met nest, groen is woning zonder nest).

Bijlage 3. Meldingsformulier start werkzaamheden

Meldingsformulier start werkzaamheden Ontheffing Wet natuurbescherming ex artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/099138	
Naam initiatief	Grootschalige energetische renovatie uitgevoerd aan woningen binnen woningcomplex 3420	
Ontheffingsperiode	voor de periode tot 1 oktober 2024	
Ontheffinghouder	Stichting Mooiland	
Naam aanvrager	De heer J. Fiselier	
Adres	Postbus 140	
PC-Woonplaats	5360 AC Grave	
<u>Gegevens</u>		
<u>werkzaamheden</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden	
Telefoonnummer (vast)	
Telefoonnummer (mobiel)	
Locatie(s) werkzaamheden	
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen	
Datum start werkzaamheden	
Overzicht planning werkzaamheden	
	
	
	
	
	
Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is, uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	